

Վերասահմանելով
առնականությունը.
գենդերային նորմերի
վերաբերյալ նոր
հետազոտություններ
**Հայաստանում,
Բելառուսում,
Վրաստանում
և Մոլդովայում**

Սույն հրապարակումն ամփոփում է մի քանի երկրներում “REDEFINE” ծրագրի շրջանակում իրականացված հետազոտությունները: Տարածաշրջանային ծրագրի նպատակն է տղամարդկանց ներգրավել գենդերային հավասարության վերաբերյալ խոսույթում և խրախուսել նրանց դիմակայել բռնությանը Արևելյան Եվրոպայում և Հարավային Կովկասի տարածաշրջանում: Հետազոտություններն իրականացվել են կանանց իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող վրացական “Sapari” կազմակերպության, հայաստանյան «Հայ առաջադեմ երիտասարդություն» ՀԿ-ի և «Սեռական ոտնձգությունների ճգնաժամային կենտրոն» ՀԿ-ի, մոլդովական “Casa Marioarei” կազմակերպության, ինչպես նաև աքսորում աշխատող բելառուսական կազմակերպության կողմից: Հրապարակումը հնարավոր է դարձել Շվեդիայի զարգացման համագործակցության գործակալության (Sida) աջակցության շնորհիվ:

Ներածություն

Առնականության հասկացությունը և այն, թե ինչ է նշանակում «լինել տղամարդ» հաճախ իրենց բնույթով սահմանափակող և հակասական են: Արևելյան Եվրոպայում և Հարավային Կովկասի տարածաշրջանում իրականացված հինգ հետազոտությունների արդյունքները ցույց են տալիս, որ երիտասարդ տղամարդիկ շատ լավ գիտակցում են գենդերային կարծրատիպերի ամօրացումը և հասարակության ակնկալիքները, և այս նորմերի հետ հարաբերվելը շատերի համար մարտահրավեր է: Տղամարդկանց նոր սերունդը փորձում է նավարկել առնականության հետ հարաբերություններում, ինչն էլ հանգեցնում է վերաբերմունքի փոփոխության և որոշ ավանդական նորմերի մերժմանը, մինչդեռ որոշ նորմեր, կարծես, ավելի կարծր են: Առնականության վերաբերյալ պահպանողական կամ ավելի ավանդական պատկերացումները դեռևս գերակշռում են: Միևնույն ժամանակ, ողջ տարածաշրջանում առնականությունը վերափոխելու միտումներ կան:

Բոլոր տղամարդիկ ինչ-որ կերպ հարաբերվում են առնականության նորմերի հետ, իսկ ավանդական նորմերը հաճախ խանգարում են հուզական արտահայտմանը, ինչը հանգեցնում է զգացմունքների զսպման, լարված հարաբերությունների և հոգեկան առողջության խնդիրների: Այս նորմերը կարող են փառաբանել ուժը և ռիսկի դիմելը, ինչը հետագայում հանգեցնում է բռնության և սթրեսի, ներառյալ գենդերային բռնության: Առնականության նորմերը քննելուց խուսափելը կարող է բխել դրանց խորապես արմատացած և անձնականացված լինելու հանգամանքից: Այնուամենայնիվ, այս նորմերի մանրակրկիտ ուսումնասիրությունը շատ կարևոր է բռնության հիմքում ընկած պատճառներն արդյունավետորեն հասցեագրելու համար:

Արձագանքելով այս իրողություններին՝ 2023 թվականին Հայաստանի, Բելառուսի, Վրաստանի և Մոլդովայի քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունները շվեդական կազմակերպության հետ համատեղ նախաձեռնեցին տարածաշրջանային ծրագիր՝ ուղղված Արևելյան Եվրոպայում և Հարավային

Հետազոտություններին մասնակցել են ընդհանուր առմամբ 1308 տղամարդ և 54 կին Հայաստանից, Բելառուսից, Վրաստանից և Մոլդովայից: Տվյալները հավաքագրվել են առցանց հարցումների, ֆոկուս-խմբային քննարկումների և հարցազրույցների միջոցով:

Կովկասի տարածաշրջանում առնականությունը վերասահմանելուն: Տարածաշրջանում գործող առնականության նորմերն ըմբռնելու համար իրականացվել են մի շարք հետազոտություններ այն մասին, թե ինչ ազդեցություն ունեն գոյություն ունեցող գենդերային կարծրատիպերը և առնականության վերաբերյալ պատկերացումները տարածաշրջանում ապրող տղամարդկանց և տղաների վրա: Նմանատիպ հետազոտություններ շատ քիչ են իրականացվել այս չորս երկրներում: Ուստի, դրանք ճանապարհ են հարթում առնականության և գենդերային հավասարության վերաբերյալ հետագա ուսումնասիրությունների և երկխոսության համար:

Սույն գրքույկը հանդիսանում է հինգ հետազոտությունների ամփոփագիր: Այն, ըստ հնարավորության, ներառում է հղումներ անգլերեն և համապատասխան մայրենի լեզուներով բնօրինակ փաստաթղթերին:

Հայաստան

Ձևավորելով հայ տղամարդկանց կյանքը. ինչպես են հասարակության ակնկալիքներն ազդում նրանց աշխատանքի, զգացմունքների և ընտանեկան դերերի վրա

Իրականացվել է երկու հետազոտություն, որոնցից մեկը՝ «Հայ առաջադեմ երիտասարդություն» (ՀԱԵ) ՀԿ-ի, իսկ մյուսը՝ «Սեռական բռնության ճգնաժամային կենտրոն» (ՍԲՃԿ) ՀԿ-ի կողմից: Հետազոտությունների շրջանակում ուսումնասիրվել են Հայաստանում գեղեցիկ կարծրատիպերի և առնականության վերաբերյալ ընկալումները: «Հայ առաջադեմ երիտասարդություն» ՀԿ-ի հետազոտության արդյունքները ցույց են տալիս, որ երիտասարդ տղամարդիկ հաճախ դժվարանում են նկարագրել, թե ինչ է իրենց համար առնականությունը, թեև նրանք այն սովորաբար կապում են այնպիսի հատկությունների հետ, ինչպիսիք են իշխանությունը, ուժը, ագրեսիվությունը, ռացիոնալ մտածողությունը և որոշողը լինելը: Արդյունքներն արտացոլում են առնականության վերաբերյալ հայկական ավանդական պատկերացումները, որոնք կենտրոնանում են համարձակ, հեղինակավոր և ֆինանսապես կայուն լինելու վրա:

Ֆոկուս-խմբային քննարկմանը մասնակցած երիտասարդ տղամարդկանցից մեկն առնականությունը նկարագրել է հետևյալ բառերով՝ «կայունություն, ուժ, գիտելիք, քաջություն»: Մեկ այլ մասնակից այն նկարագրել է «լուրջ, կայուն, վստահելի, պատասխանատու և խոհուն, աշխատելու և ֆինանսապես ընտանիք պահելու ունակություն ունեցող» լինելու համատեքստում:

Հետազոտությանը մասնակցած երիտասարդ տղամարդկանցից շատերը նշել են, որ իրենց հայրն է գերազանցապես օրինակ ծառայում իրենց համար: Նրանք նաև թվարկել են մի քանի խմբեր կամ հաստատություններ, որոնք ձևավորում են առնականության վերաբերյալ իրենց պատկերացումները, մասնավորապես՝ ընտանիքը, ընկերները, կրթությունը, լրատվամիջոցները, աշխատանքը, բանակը, սպորտը և կրոնը:

«Սեռական բռնության ճգնաժամային կենտրոն» ՀԿ-ի իրականացրած հետազոտությունը ցույց է տալիս, թե ինչպես են հասարակության ակնկալիքները և ավանդական նորմերն ազդում հայ տղամարդկանց կարիերայի ընտրության վրա, ինչպես են նրանք արտահայտում իրենց զգացմունքները և դերերը ընտանիքում: Ֆոկուս-խմբային քննարկման տղամարդ մասնակիցներից մեկը նշել է. «Փոքր տարիքից մեզ սովորեցրել են լաց չլինել. դա համարվում էր ամոթալի, աղջիկներին վերապահված մի բան... Սակայն լացը հույզերի բնական արտահայտումն է՝ դրանք ազատ արձակելու և հանգստանալու միջոց: Անձամբ ես չեմ հիշում, թե երբ եմ լաց եղել. փոխարենը, ես հակված եմ այն խեղդելու ներսում»: Այնուամենայնիվ, տղամարդ մասնակիցները նկատել են հուզական սահմանների առնչվող փոփոխություններ հասարակության ընկալումներում՝ հատկապես 2020 թվականի պատերազմից հետո, երբ լացն ավելի ընդունված է դարձել տղամարդկանց շրջանում:

”

«Փոքր տարիքից մեզ սովորեցրել են լաց չլինել. դա համարվում էր ամոթալի, աղջիկներին վերապահված մի բան...

Հետազոտությանը մասնակցած կանանց քննարկումներում երևան է եկել հետևյալ մշտատև հակասությունը՝ թեև կանայք կողմ են գենդերային հավասարությանը, այդուհանդերձ, նրանք հաճախ ակնկալում են, որ տղամարդիկ հավատարիմ մնան ավանդական նորմերին:

Հետազոտությանը մասնակցած կանանց քննարկումներում երևան է եկել հետևյալ մշտատև հակասությունը՝ թեև կանայք կողմ են գենդերային հավասարությանը, այդուհանդերձ, նրանք հաճախ ակնկալում են, որ տղամարդիկ հավատարիմ մնան ավանդական նորմերին: Կանայք նշել են, որ տղամարդիկ վերջին տարիներին սկսել են իրենց հույզերն ավելի բաց արտահայտել, ինչը դրական փոփոխություն է:

Գենդերային նորմերն ազդեցություն են ունենում նաև արտաքին տեսքի և դերերի վրա: Ակնկալվում է, որ կանայք պետք է լինեն նիհար, իսկ տղամարդիկ՝ բարձրահասակ և մկանուտ: Միևնույն ժամանակ դերաբաշխման ավանդական կանոնները սահմանում են, որ կանայք պետք է զբաղվեն երեխաների խնամքով և կենցաղային խնդիրներով, իսկ տղամարդիկ՝ ֆինանսական և վերանորոգման հետ կապված հարցերով:

«Հայ առաջադեմ երիտասարդություն» և Սեռական բռնության ճգնաժամային կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունների իրականացրած հետազոտությունները հասանելի են ինչպես անգլերեն, այնպես էլ հայերեն լեզուներով:

Կարդալ ՀԱԵ հետազոտությունը

ԱՆԳ

ՀԱՅ

Կարդալ ՍԲԾԿ հետազոտությունը

ԱՆԳ

ՀԱՅ

ԲԵԼԱՌՈՒՄ

Բելառուս տղամարդիկ. Հավասարակշռելով գերիշխող առնականությունը և ընտանիքի մասին հոգ տանելը

Բելառուսից* հետազոտողները իրականացրել են առնականության վերաբերյալ հետազոտություն՝ բացահայտելու, թե ինչպես են բելառուս տղամարդիկ տեսնում առնականությունը, գենդերային հարցերի նկատմամբ ինչ վերաբերմունք ունեն, որքան երջանիկ են իրենց զգում և ինչ մարտահրավերների են բախվում: Հիմնական արդյունքները ներկայացված են ստորև:

Բելառուս տղամարդիկ հիմնականում չեն հարում ցուցադրական կամ ագրեսիվ առնականության գաղափարին: Բելառուս տղամարդկանց մեծամասնությունը ընդհանուր ըմբռնում ունի առնականությանն առնչվող որոշ առանցքային դրույթների վերաբերյալ, մասնավորապես՝ հոգ տանել սիրելիների մասին, խուսափել բռնությունից, լինել պատասխանատու և օգնել տնային գործերում: Այնուամենայնիվ, երբ հետազոտողները փորձ են կատարել բելառուս տղամարդկանց առնականության մոդելների մեջ խմբավորել՝ օգտագործելով Նրանց պատասխանները «Այսօր Բելառուսում կայացած տղամարդ զգալու համար ի՞նչն է կարևոր» հարցին, պարզվել է, որ հարցվողների մոտ կեսը (44%) նախընտրում է առնականության գերիշխող ձևը:

Հետազոտության մասնակիցների 23%-ը պաշտպանել է տղամարդու ավանդական մոդելը (ծառայում է բանակում, հանդիսանում է ընտանիքի կերակրողը), մինչդեռ 23%-ն էլ գտնում է, որ առնականության «ժամանակակից» ձևն ավելի գրավիչ է՝ շեշտը դնելով տեխնոլոգիական գիտելիքի և ինքնախնամքի վրա: Բելառուս տղամարդկանց միայն 10%-ն է կողմ ավելի հանդուրժող մոտեցման, որն ընդգծում է հավասարությունը և ընդունում տարբերվող ապրելակերպը:

Բելառուս տղամարդիկ հակված են հոմոֆոբ լինելու և մեծ նշանակություն են տալիս իրենց սեռական կարողություններին՝ ուղղված ավելի բարձր ինքնագնահատական ունենալուն: Ավելին, հետազոտության արդյունքները ցույց են տվել, որ թեև տղամարդկանց մեծամասնությունը կողմ է գենդերային հավասարությանը կյանքի տարբեր ոլորտներում, միևնույն ժամանակ Նրանցից շատերը անհավասարությունը որպես լուրջ խնդիր չեն դիտարկում և պնդում են, որ գենդերային հավասարությունը համարյա իրականությունն է:

Բելառուսում տղամարդկանց մեծամասնությունը կարծում է, որ ընտանիքի համար լավ գումար վաստակելը և ընտանեկան և կենցաղային հոգսերը հոգալը, ներառյալ երեխաների դաստիարակությամբ զբաղվելը, հաջողակ լինելու կարևոր բնութագրիչներ են: Նրանք կարծում են, որ իրենց ընտանիքի բարեկեցությունն ապահովելը և կայուն աշխատանք ունենալը առաջնահերթություններ են:

”

Թեև տղամարդկանց մեծամասնությունը պաշտպանում է գենդերային հավասարությունը կյանքի տարբեր ոլորտներում, շատ բելառուս տղամարդիկ հոմոֆոբ են և մեծ նշանակություն են տալիս իրենց սեռական գործունեությանը ինքնագնահատականի համար:

2021թ. հունվարի 17-ին Մինսկում տեղի ունեցավ Epiphany Run-ը, որը կազմակերպվել էր Բելառուսի աթլետիկայի ֆեդերացիայի կողմից: Չնայած -20°C ջերմաստիճանին՝ 180 մասնակցի առաջարկվեց ընտրել երկու հեռավորությունների միջև՝ մինչև 30, 31 – 40, 41 – 50, 51 – 60 տարեկան և կանայք և տղամարդիկ 5.3կմ հեռավորություն տաք թեյով և ավանդական զինվորի շիլայով:

Հետազոտությունը նաև ցույց է տվել, որ բելառուս տղամարդիկ սովորաբար ունենում են երջանկության զգացողության ցածր մակարդակ՝ միջինում 5,98 միավոր 10 միավորանոց գնահատման սանդղակով: Բացի այդ, 29%-ը հարմար չի զգում քննարկել իր խնդիրները, մինչդեռ 49%-ը նախընտրում է խոսել կնոջ կամ զուգընկերուհու հետ, ինչը արտացոլում է այն ընդհանուր համոզմունքը, որ տղամարդիկ չպետք է բողոքեն:

Բելառուս տղամարդկանց 29% հանգիստ են զգում իրենց քննարկելու սեփական խնդիրները այլոց հետ:

Տղամարդկանց խնդրել են գնահատել իրենց երջանկությունը 1-ից 10 սանդղակով Բելառուս տղամարդկանց միջին ցուցիչ — 6

Հետազոտությունը հասանելի է անգլերեն և ռուսերեն լեզուներով:

Կարդալ հետազոտությունը

* Բելառուսի հետազոտությունն ավարտվել է 2020 թվականին, մինչ երկրում ստեղծված քաղաքական իրավիճակը կոժժարացներ այս եղանակով տվյալների հավաքագրումը: Նվիրյալ հետազոտողները և ակտիվիստները շարունակում են աքսորից շփումները Բելառուսի հանրության հետ: Այնուամենայնիվ, նրանց կոնտակտային տվյալները ներառված չեն սույն իրապարակման մեջ՝ ելնելով նրանց անվտանգությունն ապահովելու նկատառումներից:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Վրաստանի տղամարդիկ. սեռականացնելով կանանց և դժվարությամբ կառավարելով հույզերը

”

Հաճախ տղաները ընկալում են ինձ որպես սեքսուալ օբյեկտ և ես փորձում եմ նրանց հետ երկարատև ընկերական հարաբերություններ չունենալ.

— Կին հետազոտվող

Վրաստանում կանանց իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող «Sapari» կազմակերպությունը ուսումնասիրել է, թե ինչպես են երիտասարդ տղամարդիկ և կանայք ընկալում գենդերային հարցերը՝ շեշտը դնելով այնպիսի թեմաների վրա, ինչպիսիք են բռնությունը և վերարտադրողական առողջության և իրավունքների մասին կրթությունը: Հետազոտությունները ցույց են տվել, որ երիտասարդ կանայք սովորաբար ավելի տեղեկացված են այս խնդիրների մասին, քան երիտասարդ տղամարդիկ: Օրինակ՝ կանայք հաճախ հայտնվում են մի իրավիճակում, երբ ստիպված են լինում տղամարդկանց կրթել սեռականության և վերարտադրողական առողջության մասին, քանի որ տղամարդիկ կարող են և չունենալ համապատասխան գիտելիք այս թեմաների վերաբերյալ:

Կանայք նշել են, որ դժվարանում են ընկերություն անել տղամարդկանց հետ մշտապես առկա սեռականացված երանգավորման պատճառով, որը նման իրավիճակներին հաղորդում են տղամարդիկ, ինչն էլ հաճախ հանգեցնում է անհարմար կամ թունավոր փոխազդեցությունների: Ինչպես նշել է հարցվողներից մեկը. «Ես երբեք որևէ տղայի կողքին ինձ այնքան հարմար չեմ զգացել, որ կարողանամ նրան ընկեր անվանել: Անհարմարություն պատճառող շատ բաներ կան. ոչ միշտ, բայց հաճախ է պատահում, որ տղաներն ինձ ընկալում են որպես սեռական օբյեկտ, և ես փորձում եմ նրանց հետ այլևս ընկերական հարաբերություններ չունենալ»:

Կին հարցվողները նաև նշել են, որ կույս լինելը դեռևս կարևոր է երիտասարդ տղամարդկանց մեծ մասի համար, երբ խոսքը վերաբերում է ընտանիք կազմելուն: Վկայակոչելով իրենց փորձը՝ նրանք նշել են, որ վրացի շատ տղամարդիկ դեռ նախընտրում են կույսի հետ ամուսնանալ: Այնուամենայնիվ, որոշ կանայք վերջին տարիներին նկատել են այս պահպանողական տեսակետի տարածվածության մի փոքր նվազում:

Երիտասարդ կանայք նաև նշել են, որ կրթական միջավայրում իրենց կարծիքը հաճախ մերժվում է երիտասարդ տղամարդկանց կողմից, ովքեր ակնկալում են, որ կանայք պետք է լռեն և ենթարկվեն տղամարդկանց իշխանությանը:

**Երիտասարդ կանայք նաև
նշել են, որ կրթական
միջավայրերում իրենց
կարծիքները հաճախ
անտեսվում են
Երիտասարդ
տղամարդկանց կողմից,
ովքեր ակնկալում են, որ
կանայք կլռեն և
կենթարկվեն
տղամարդկանց
հեղինակությանը:**

Իսկ երիտասարդ տղամարդիկ կարծում են, որ իրենց սերունդն ավելի ազատ և շփվող է, քան տղամարդիկ տասը կամ քսան տարի առաջ: Այնուամենայնիվ, չնայած երիտասարդ տղամարդկանց համոզմունքին, որ իրենց սերունդն ավելի պատրաստակամ է զգացմունքներով կիսվելու և երկխոսելու, հետազոտությունը ցույց է տվել, որ նրանք դեռևս դժվարանում են քննարկել այնպիսի թեմաներ, ինչպիսիք են սեռականությունը, իմպոտենցիան և հոգեկան առողջությունը:

Հետազոտությունը նաև ցույց է տվել, որ վրացական հասարակությունը երիտասարդ տղամարդկանցից ակնկալում է աշխատանք ունենալ, ֆինանսապես անկախ լինել և ամուսնանալ: Ազդեցիկ լինելը և ռիսկի դիմելը դեռևս համարվում են առնականության նշաններ, ինչն իր հերթին ամրապնդում է մաչոիզմի թունավոր մշակույթը: Այս ակնկալիքներին չհամապատասխանելը հաճախ հանգեցնում է սոցիալական խարանի և մարգինալացման:

Հետազոտությունը հասանելի է անգլերեն և վրացերեն լեզուներով:

Կարդալ հետազոտությունը

ԱՆԳ

ՎՐՅ

ՄՈԼԴՈՎԱ

Վերանայելով առևտրականությունը. Մոլդովացի տղամարդկանց պատկերացումները գենդերային դերերի, ընտանիքի և բռնության մասին

Հարցված մոլդովացի տղամարդկանց

28%

**պատասխանել են,
որ տղամարդը չպետք է
լաց լինի:**

Մոլդովայում «Casa Marioarei» ՀԿ-ի կողմից իրականացված հետազոտության շրջանակում 445 տղամարդկանց շրջանում անցկացված հարցումը ցույց է տվել, որ գենդերային բազմաթիվ կարծրատիպային ստրուկտուրային դեմ պահպանվում են, բայց կան նաև որոշ դրական միտումներ: Մոլդովացի շատ տղամարդիկ դեռևս ավանդական հայացքներ ունեն իրենց պահվածքի և տեսքի վերաբերյալ: Տղամարդկանց 65%-ը կարծում է, որ իսկական տղամարդը միշտ պետք է ուժեղ լինի, 28%-ը կարծում է, որ տղամարդը չպետք է լաց լինի, իսկ 38%-ը կարծում է, որ տղամարդը չպետք է երկար մազեր ունենա կամ ականջօղեր կրի: Տղամարդկանցից շատերը նաև պնդել են, որ «իսկական տղամարդիկ» հոգեբանի չեն դիմում:

Միևնույն ժամանակ, տղամարդկանց մեծ մասը համաձայն է եղել հետևյալ պնդումների հետ. «կինը չպետք է ենթարկվի տղամարդուն», «երեխաներին դաստիարակելը չպետք է լինի միայն մոր պարտականությունը» և «տղամարդիկ չպետք է միայնակ տնօրինեն ընտանեկան բյուջեն»: Չնայած այս դրական նշաններին, գումարի և աշխատավարձի բաշխման հետ կապված խնդիրները շարունակում են ազդել ընտանիքի ներսում ուժերի հարաբերակցության վրա: Սովորաբար, տղամարդիկ հաստատում են գերիշխանությունն ավելի մեծ գումար վաստակելու բերումով, ինչը հաճախ ստիպում է համարվում, քանի որ տղամարդկանցից ակնկալվում է ֆինանսապես ապահովել իրենց ընտանիքներին: Արդյունքում, շատ տղամարդիկ անհանգստություն են զգում, երբ կանայք ավելի շատ են վաստակում, քան իրենք: Հետազոտությունը նաև ցույց է տվել, որ տղամարդկանց կարծիքների և ընկալումների տարբերությունները գենդերային դերերի և աշխատանքի բաժանման վերաբերյալ, կարծես, մեծապես կախված են հասարակության մեջ նրանց սոցիալական կարգավիճակից:

Հետազոտության ընթացքում ուսումնասիրվել է նաև կապը գենդերային կարծրատիպերի և զուգընկերների և երեխաների նկատմամբ բռնության միջև, ինչպես նաև բռնության անձնական փորձը և դրա ազդեցությունը տղամարդկանց վարքագծի վրա: Հարցված տղամարդկանց գրեթե 80%-ը հասկանում է, որ կինը երբեք արժանի չէ իր զուգընկերոջ կողմից ծեծի ենթարկվելու, սակայն, միևնույն ժամանակ, հարցվածների մոտ կեսը կարծիք է հայտնել, որ սեռականացված բռնությունը կարող է լինել կանանց վարքի կամ հագնվելու ոճի հետևանք: Գենդերային ստրուկտուրային առավել կարծրատիպային ընկալումները նկատվել են բռնության ենթարկված լինելու փորձ ունեցող տղամարդկանց մոտ:

Հարցված մոլորվացի
տղամարդկանց

65%

հավատում է, որ «իրական»
տղամարդը պետք է միշտ
ուժեղ լինի:

”

Սովորաբար տղամարդիկ
դրսևորում են իշխանություն
բարձր եկամուտներ
ունենալու պատճառով, ինչը
հաճախ ընկալվում է
բնականոն, քանի որ
հասարակությունը
ակնկալում է, որ տղամարդը
պետք է ֆինանսապես
աջակցի իր ընտանիքին:
Արդյունքում, շատ
տղամարդիկ լարվում են,
երբ կանայք իրենցից ավել
գումար են վաստակում:

Թեև այս հետազոտության արդյունքները ցույց են տալիս,
որ ավանդական գեղեցիկի դերերն ու կարծրատիպերը
ազդում են մոլորվացիների կյանքի շատ ոլորտների վրա,
երկրի բոլոր շրջաններում անցկացված ֆոկուս-խմբային
քննարկումները ցույց են տվել, որ տղամարդկանց մեծ
մասը, հատկապես երիտասարդները, ցանկություն ունեն
ավելին իմանալու, քննարկելու և փոխակերպելու
տղամարդկանց և կանանց սոցիալական դերերը:

Հետազոտությունը հասանելի է անգլերեն և ռուսերեն լեզուներով:

Կարդալ հետազոտությունը

ԱՆԳ

ՌՈՒՄ

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

**Մարտահրավեր նետելով գենդերային կարծրատիպերին .
Ներկայիս իրողությունները և ապագա գործողությունները
Հայաստանում, Բելառուսում, Վրաստանում և Մոլդովայում**

Հայաստանում, Բելառուսում, Վրաստանում և Մոլդովայում իրականացված հետազոտությունները ցույց են տվել, որ գենդերային շատ կարծրատիպեր, որոնց դեմ պայքարում են կանանց իրավունքների պաշտպանները, դեռևս արմատացած են հասարակության մեջ: Ինչպես մատնանշվել է այստեղ, խորապես արմատացած կարծրատիպերը և հասարակական նորմերը զգալիորեն ազդում են տղամարդկանց վարքագծի վրա անձնական, մասնագիտական և ընտանեկան միջավայրում:

Տղամարդկանց հետ կապված ակնկալիքները, այն է՝ միշտ ուժեղ երևալը, խոցելիությունը թաքցնելը և հարաբերություններում գերիշխելը, արտացոլում են գենդերային դերերի վերաբերյալ կարծրացած տեսակետերի առկայությունը, ինչը դեռևս ազդեցություն ունի երիտասարդ սերնդի վրա:

Ավանդական գենդերային դերերն ու կարծրատիպերը դեռևս մեծ ազդեցություն ունեն բոլոր չորս երկրներում տղամարդկանց և կանանց միջև պարտականությունների բաշխման վրա ընտանիքում, աշխատավայրում և հասարակության մեջ:

Այնուամենայնիվ, հետազոտությունները նաև բացահայտել են տարբերություններ ըստ երկրների և տղամարդկանց տարբեր սերունդների: Մինչդեռ Հայաստանում և Վրաստանում երիտասարդ տղամարդիկ դժվարանում են կողմնորոշվել՝ հաշվի առնելով հասարակության ունեցած ակնկալիքները, Մոլդովայում ամուսնացած և տարեց տղամարդիկ ավելի բաց են քննարկելու գենդերային դերերը, իսկ Բելառուսում տղամարդիկ ավելի են հակված հոգ տանելու իրենց սիրելիների մասին:

Փոփոխվող վերաբերմունքի և հարատև կարծրատիպերի միջև ներքին սակարկումը երևան է հանում տարբեր տարածաշրջաններում և տարիքային խմբերում գենդերային նորմերի փոփոխման հետ կապված բարդությունները:

Այս խնդիրները հասցեագրելու համար հինգ քաղաքացիական հասարակության

Տղամարդկանցից սպասելիքները՝ միշտ ուժեղ լինելը, իրենց խոցելիությունը թաքցնելը և իշխելը, ամրապնդում են գենդերային դերերի կարծրատիպային ընկալումը, որը շարունակում է ազդել երիտասարդ սերնդի վրա:

Կազմակերպություններ Հայաստանից, Բելառուսից, Վրաստանից և Մոլդովայից, համագործակցելով շվեդական «MÄN» կազմակերպության հետ և Շվեդիայի զարգացման համագործակցության գործակալության (Sida) աջակցությամբ, սկսել են իրականացնել մի շարք գործողություններ՝ օգնելու տղամարդկանց ազատվել գենդերային կարծրատիպերից և առնականության վնասաբեր նորմերից: Այս գործողությունները կոչված են ներգրավելու տղամարդկանց և տղաներին հանուն գենդերային հավասարության և ընդդեմ բռնության պայքարում:

Առաջիկա տարիներին «REDEFINE» ծրագրի շրջանակում կշարունակվեն առնականության խնդիրների վերաբերյալ ուսումնասիրություններն այս երկրներում՝ անցկացնելով աշխատաժողովներ տղամարդկանց հետ, ստեղծելով մեդիա բովանդակություն, բեմադրելով պիեսներ և ներգրավվելով փոփոխությունների միտված այլ ստեղծագործական գործունեության մեջ:

Կարդալ ավելին www.mfj.se/REDEFINE կայքում

